

СИСТЕМА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РИНКУ ІТ-ПОСЛУГ І МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЇХ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

© 2017 ПРОЦИКЕВИЧ А. І.

УДК 330.322:338.242+338.012

Процикевич А. І. Система інвестиційних процесів на ринку ІТ-послуг і методичні засади їх державного регулювання

Встановлено, що налагодження інвестиційних процесів на ринку ІТ-послуг дозволяє формувати та ефективно використовувати доступні інвестиційні ресурси в цілях його розвитку та забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів ринку. Визначено різні підходи до трактування сутності інвестиційних процесів. Доведено, що в цілях реалізації ефективної державної політики на ринку ІТ-послуг інвестиційний процес необхідно розглядати як макроекономічну систему відносин щодо формування, залучення та використання інвестицій на ринку ІТ-послуг, реалізації інвестиційних проектів суб'єктами ІТ-бізнесу. При цьому системний підхід до розуміння інвестиційного процесу висуває на чільне місце усвідомлення його типології, що, своєю чергою, позначається й на застосовуваних інструментах і засобах державної інвестиційної політики у цій сфері. Встановлено, що особливості державного регулювання інвестиційних процесів на ринку ІТ-послуг передусім визначаються аспектами функціонування ринку, обраними об'єктами купівлі/продажу, базовими складовими інвестиційної діяльності, інституційними засадами.

Ключові слова: інвестиційний процес, ринок ІТ-послуг, державне регулювання, інвестиційна діяльність.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 12.

Процикевич Арсен Ігоревич – аспірант кафедри теоретичної та прикладної економіки, Львівський торговельно-економічний університет (вул. Туган-Барановського, 10, Львів, 79005, Україна)

E-mail: arsen@uar.net

УДК 330.322:338.242+338.012

Процикевич А. И. Система инвестиционных процессов на рынке ИТ-услуг и методические основы их государственного регулирования
Установлено, что налаживание инвестиционных процессов на рынке ИТ-услуг позволяет формировать и эффективно использовать доступные инвестиционные ресурсы в целях его развития и обеспечения конкурентоспособности субъектов рынка. Определены различные подходы к трактовке сущности инвестиционных процессов. Доказано, что в целях реализации эффективной государственной политики на рынке ИТ-услуг инвестиционный процесс необходимо рассматривать как макроекономическую систему отношений по формированию, привлечению и использованию инвестиций на рынке ИТ-услуг, реализации инвестиционных проектов субъектами ИТ-бизнеса. При этом системный подход к пониманию инвестиционного процесса выдвигает на передний план осознание его типологии, что, в свою очередь, сказывается и на применяемых инструментах и средствах государственной инвестиционной политики в этой сфере. Установлено, что особенности государственного регулирования инвестиционных процессов на рынке ИТ-услуг прежде всего определяются аспектами функционирования рынка, выбранными объектами купли/продажи, базовыми составляющими инвестиционной деятельности, институциональными основами.

Ключевые слова: инвестиционный процесс, рынок ИТ-услуг, государственное регулирование, инвестиционная деятельность.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Библ.:** 12.

Процикевич Арсен Игоревич – аспірант кафедри теоретичної та прикладної економіки, Львівський торгово-економічний університет (вул. Туган-Барановського, 10, Львів, 79005, Україна)

E-mail: arsen@uar.net

UDC 330.322:338.242+338.012

Protsykevych A. I. The System of Investment Processes in the IT Service Market and the Methodical Foundations for the Governmental Regulation
It has been determined that investment processes in the IT market enable the development and efficient use of affordable investment resources to develop and ensure the competitiveness of market players. Different approaches to interpretation of essence of investment processes have been identified. It has been proven that in order to implement an effective public policy in the IT services market, investment process must be seen as a macroeconomic system of relationships in the formation, attraction and use of investments in the IT services market, implementation of investment projects by the IT business entities. With that, systematic approach to understanding investment process brings to the fore an awareness of its typology, which in turn affects the applied instruments and means of public investment policy in this sphere. It has been found that the characteristics of governmental regulation of investment processes in the market for IT services are first and foremost determined by the aspects of the market functioning, the selected objects of trade, the basic constituents of investment activity, and the institutional framework.

Keywords: investment process, market for IT services, governmental regulation, investment activity.

Fig.: 1. **Tbl.:** 2. **Bibl.:** 12.

Protsykevych Arsen I. – Postgraduate Student of the Department of Theoretical and Applied Economics, Lviv University of Trade and Economics (10 Tuhan-Baranovskoho Str., Lviv, 79005, Ukraine)

E-mail: arsen@uar.net

Беззаперечним є факт того, що одним із головних чинників, які визначають ділову активність, обсяги діяльності, стан конкуренції та інші параметри функціонування ринків, є їх ресурсне, зокрема інвестиційне, забезпечення. Залучення та впровадження інвестицій (за умови їх ефективності) дозволяє започаткувати діяльність нових суб'єктів бізнесу, наростити виробничі потужності, модернізувати техніко-технологічні та комерційні процеси, забезпечити розширене відтворення активів і потенціалу галузі на інноваційних засадах. Але визнаюю є й теза про те, що для активізації інвестиційної діяльності на ринку має бути створене сприятливе інвестиційне середовище, у формуванні якого важлива

роль відводиться впливу держави, зокрема державному регулюванню. Вільна конкуренція та забезпечення прозорих ринкових умов господарювання, прийнятна фінансово-економічна ефективність діяльності позитивно позначаються на мотивації інвесторів вкладати кошти у відповідний ринок чи галузь.

Але така ситуація спостерігається не завжди. Практично для всіх ринків за різних систем державного устрою та регулювання внутрішнього ринку і макроекономічних процесів у певні періоди характерні так звані вади ринкового саморегулювання, на усунення чи мінімізацію негативного впливу яких і спрямовуються механізми, інструменти та засоби державної політи-

ки. Йдеться, до прикладу, про картельні змови, прояви корупції, монополізації галузей та їх сегментів, високі трансакційні та трансформаційні витрати, цінове демпінгування, несумлінну конкуренцію, тиск з боку суспільних громад, споживачів, постачальників. Такі чинники об'єктивно не сприяють збільшенню обсягів інвестиційної діяльності та залученню зовнішніх інвестицій.

Вважаємо, що завдання формування сприятливого інвестиційного середовища та нівелювання деструктивних (щодо мотивації до впровадження інвестицій) чинників актуальне і для ринку ІТ-послуг. Відповідно, інвестиційні процеси виступають одним з найбільш важливих об'єктів системи державного регулювання розвитку цього ринку.

Звернімо увагу на те, що попри доволі розлогий арсенал результатів як вітчизняних (Л. Борщ, Б. Данилишин, В. Кравців, П. Куцик, М. Мельник, С. Реверчук, Н. Хрущ, С. Черкасова та ін.), так і зарубіжних (Г. Александер, Дж. Бейлі, Л. Гітман, М. Джонк, Дж. Кейнс, Ф. Фарбоцці, В. Шарп та ін.) досліджень у сфері інвестицій та інвестування, поняття інвестиційного процесу все ще не набуло достатнього вивчення. Такий висновок підтверджується й тим, що відповідне трактування не ідентифікується й у монографічних дослідженнях, безпосередньо в тематиці яких присутнє словосполучення «інвестиційний процес». Йдеться, наприклад, про праці Б. Губського [3, с. 51–79], П. Куцика [7, с. 7–39], А. Пересади [9, с. 102–155] та ін., де інвестиційний процес ототожнюється з такими поняттями, як інвестиційна активність, інвестиційна діяльність, інвестування тощо.

На наш погляд, певні об'єктивні підстави для проведення аналогій між зазначеними категоріями наявні, адже згідно із Законом України «Про інвестиційну діяльність» «... інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької чи іншої діяльності для отримання прибутку, досягнення соціального чи екологічного ефекту...; ... інвестиційною діяльністю є сукупність практичних дій фізичних осіб, суб'єктів господарювання та держави щодо реалізації інвестицій; ... інвестиційна діяльність включає: приватне та недержавне інвестування; державне інвестування; місцеве інвестування; державну підтримку інвестиційних проектів; іноземне інвестування; спільне інвестування» [10]. Іншими словами, процес вкладання (здійснення) інвестицій є про-

цесом інвестування, який, своєю чергою, значною мірою відповідає інвестиційній діяльності та активності.

Разом з тим, прискіпливий аналіз результатів досліджень щодо розкриття теоретико-методичних засад інвестування та інвестиційної діяльності дає підстави для висновку, що концептуальні відмінності інвестиційного процесу можуть критися, по-перше, у рівнях управління та, по-друге, – у строках і етапах, які є об'єктами інвестиційного менеджменту.

Метою статті є наукове обґрунтування системних характеристик інвестиційних процесів на ринку ІТ-послуг і методичних засад їх державного регулювання.

Розглянувши сутнісні трактування змісту поняття «інвестиційний процес», зауважимо, що ми розділяємо погляди, за яких оперувати цим поняттям доречно на рівні як суб'єкта бізнесу, так і галузі, сектора економіки, регіону чи території, держави або її національного господарського комплексу. Не відкидаємо також доречності дослідження інвестиційного процесу та його складових на рівні суб'єктів ринку ІТ-послуг, проте вважаємо актуальнішим вивчення проблем регулювання інвестиційних процесів на макроекономічному рівні (що, до речі, не виключає і впливу на мікрорівневі аспекти в цій сфері) на ринку ІТ-послуг як об'єкта державного регулювання.

За такого підходу наступною тезою є переконання в тому, що інвестиційний процес на ринку ІТ-послуг є системною категорією, і під час його державного регулювання слід усвідомлювати склад і структуру цієї системи, її властивості, а також місце у структурі систем вищого порядку. На нашу думку, концептуально місце системи інвестиційного процесу на ринку ІТ-послуг можна представити *рис. 1*.

При цьому погоджуємося з Т. Майоровою, на переконання якої при управлінні системою інвестиційних процесів необхідно враховувати такі базові аспекти системності, як системно-елементний склад, структура системи, функції системи та її цільовий характер, ресурсне забезпечення, інтеграційні та комунікаційні характеристики, ретроспектива та тенденції розвитку і зміни структури системи, її властивостей [8, с. 18].

Зауважимо, що теоретико-методичні характеристики інвестиційних процесів у сфері інформаційно-комунікаційних технологій або на ринку ІТ-послуг не набули аналогічного широкого поширення як у процесах інвестиційної діяльності в цілому. Більше того, на-

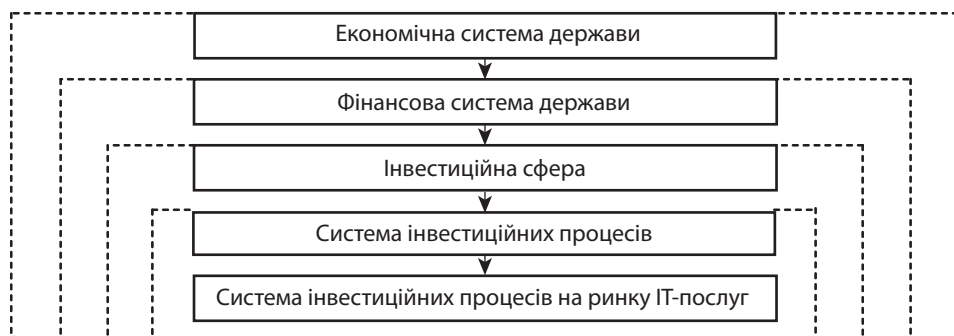

Рис. 1. Місце системи інвестиційних процесів на ринку ІТ-послуг в економічній системі держави і послідовність її регулювання

явна низка праць, де, навпаки, створення ІТ-продуктів чи отримання підприємствами ІТ-послуг розглядається як напрям інвестування або безпосередньо інвестиція, яка при цьому стратегічна і довгострокова [12, с. 132–138]. Тому вважаємо за доречне поширити загальні теоретико-методичні положення інвестування, інвестиційної діяльності, інвестиційної активності, інвестиційного процесу (табл. 1) і на ринок ІТ-послуг, втім, вказавши на наявність певних істотних особливостей відносно джерел формування та особливо розподілу інвестиційного ресурсу, його використання у відповідності до специфіки технологічного процесу у сфері створення і споживання ІТ-послуг.

Щодо джерел інвестування, зауважимо, що на ринку ІТ-послуг однією з особливостей є інвестиції в людський або інтелектуальний капітал. Дійсно, створення ІТ-продуктів потребує як глибоких базових знань у сфері інформаційних технологій, так і постійного розвитку, підвищення рівня кваліфікації персоналу, постійного моніторингу нових тенденцій на ринку. Тут зв'язок між якісним персоналом і конкурентоспроможністю ІТ-послуг безпосередній, отже, критично зростає роль і значимість інвестицій у персонал.

Додатковими аргументами на користь зазначеного є такі: сфера ІТ повністю базується на знаннях, тому інтелектуально-кадрове забезпечення є головним ресурсом виробництва; глобалізація та участь держави

в євроінтеграційних процесах підвищує потребу у висококваліфікованих фахівцях; створення ІТ-продуктів вимагає від працівників високого рівня інтелектуальних здібностей, освіти, професійно-кваліфікаційних характеристик і мотивацій, а компетентності в аналізованій сфері змінюються дуже швидко, що потребує постійної модернізації й оновлення знань, володіння сучасними тенденціями, технологіями та винаходами.

Працівники ринку ІТ-послуг мають можливість працювати дистанційно, з вільним графіком роботи та вибором проекту (так званий «фріланс»), отже, при інвестуванні в персонал важливо враховувати й ціннісні орієнтири працівників; для галузі характерна суттєва роль комерційної таємниці, що збільшує обсяги інвестування не лише в розвиток, але й у забезпечення належної мотивації працівників підприємств.

Ще однією особливістю інвестиційних процесів на ринку ІТ-послуг є превалююча роль спрямування інвестиційного ресурсу у створення нових технологій. Погоджуємося з думкою А. Кадушина, що одне з головних завдань інформаційних технологій стосується підвищення ефективності та прискорення бізнес-процесів суб'єкта – замовника ІТ-послуг. Інвестиції в цьому сегменті внутрішнього ринку держави формуються навколо нових техніко-технологічних рішень, які створюються та впроваджуються на суб'єктах

Таблиця 1

Концептуальні характеристики і відмінності інвестиційного процесу та інших ключових характеристик інвестування на ринку ІТ-послуг

Категорія	Характеристики категорій	Ключові відмінності категорій
Інвестиція	Майнові та інтелектуальні цінності, інформаційно-технологічні ресурси, які вкладаються в господарську діяльність у сфері ІТ з метою отримання прибутку, досягнення іншого позитивного ефекту	Свідчить про вкладення фінансових та інших ресурсів, нематеріальних й інтелектуальних активів у придбання основних засобів, нематеріальних активів, корпоративних прав тощо
Інвестиційна діяльність	Сукупність практичних дій фізичних і юридичних осіб всіх форм власності щодо реалізації інвестицій; цілеспрямовані дії з формування необхідних інвестиційних ресурсів відповідно до обраних параметрів інвестиційної програми на основі вибору ефективних об'єктів інвестування на ринку ІТ-послуг	Передбачає пошук і залучення інвестиційних ресурсів, обрання різних сегментів сектора ІТ та ІТ-проектів для інвестування, реінвестування коштів і активів
Інвестиційна активність	Загальні обсяги інвестування, періодичність, з якою здійснюються інвестиції, охопленість процесами інвестування загальної чисельності суб'єктів ринку ІТ-послуг, їх активів, основних засобів, соціально-економічних проектів тощо	Характеризує ділову активність суб'єктів ринку ІТ-послуг щодо формування, залучення і розподілу результатів використання інвестиційних ресурсів
Інвестиційна політика	Рішення і заходи відповідних органів державного управління, що визначають напрями використання капітальних вкладень на ринку ІТ-послуг з метою забезпечення ефективності та пропорційності його розвитку, усунення внутрішніх диспропорцій, досягнення оптимальних співвідношень між різними складовими та аспектами розвитку ринку	Включає широкий арсенал механізмів, інструментів, засобів і заходів формування сприятливого інвестиційного середовища та позитивного інвестиційного іміджу, що забезпечує приріст та ефективне використання всіх форм і видів інвестування, реалізацію інвестиційного потенціалу якісного збалансованого розвитку ринку ІТ-послуг
Інвестиційний процес	Економічні відносини з приводу формування, залучення і використання інвестицій на ринку ІТ-послуг, реалізації інвестиційних проектів суб'єктами ІТ-бізнесу	Охоплює економічні та пов'язані з ними відносини на різних рівнях управління щодо здійснення всіх стадій та фаз інвестування, включно з перед- та післяінвестиційними етапами процесів інвестування на ринку ІТ-послуг

господарювання, які, при цьому, не дають користувачеві жодної технічної чи матеріальної переваги, але «озброюють» управлінський персонал певними необхідними для їх високоефективної праці технологіями [6, с. 30–37].

Вкажемо ще одну важливу особливість інвестицій на ринку IT-послуг. Йдеться про залежність вкладення коштів у IT-продукти від одночасного інвестування у придбання відповідного технічного забезпечення та підготовку кадрів. Насправді, сучасні інформаційні технології нічого не варті, якщо підприємство не володіє відповідним парком ЕОМ, здатним оперувати IT-продуктами або технічний рівень якого не дозволяє повною мірою використовувати переваги відповідного програмного забезпечення. Таким чином, вважаємо не безпідставними висновки науковців про те, що на ринку IT-послуг спостерігається тісний зв'язок між інвестиціями в: 1) високомотивований і компетентний людський капітал; 2) технології; 3) взаємозв'язки між IT і бізнесом [1, с. 226–228].

Додамо, що продукти, які пропонуються на ринку IT-послуг, не продаються одномоментно, а в переважній більшості випадків відбувається довгостроковий процес «супроводу» та «обслуговування», інколи – й оновлення та покращення характеристик послуги з боку виконавця. Ці технологічні аспекти мають вплив і на інвестиційні процеси на ринку IT-послуг, поєднуючи інвестиції в інновації в галузі IT, у процес створення систем, у послуги зі супроводу та експлуатації інформаційних систем.

Як уже зазначалося, існує також і певна специфіка в джерелах залучення інвестиційного ресурсу. Так, попри традиційні власні кошти і кредити підприємств, для ринку IT-послуг дещо нетиповими (в порівнянні з капіталовкладеннями, характерними для реального сектора економіки) формами інвестування можуть виступати: *«посівне» інвестування* (в різні проекти, але лише на початкових етапах створення IT-послуги); *венчурне інвестування* (придбання венчурним інвестором частки у власності підприємства в обмін на інвестиції); *консультаційне інвестування* (коли засобом вкладення є не прямі фінансові ресурси, а експертно-консультаційна підтримка інвестора, що для аналізованого ринку може бути навіть важливішим); *стратегічне інвестування* (в обсязі контрольного пакета акцій підприємства) [2, с. 65–66; 5, с. 153–177].

Зазначені особливості важливо враховувати й у контексті формування ефективної державної політики стимулювання інвестиційних процесів на ринку IT-послуг, у т. ч. для ідентифікації та диференціації джерел залучення та використання інвестиційних ресурсів на цьому ринку.

Важливим завданням держави є також формування сприятливого інвестиційного середовища та бізнес-клімату на ринку товарів і послуг. Серед їх якісних характеристик – відсутність або оптимальність інвестиційних ризиків. На ринку IT-послуг традиційні фінансові ризики значною мірою доповнюються, *по-перше*, технологічними ризиками (можливими невідповідностями пропонованої технології для бізнес-процесів замовника, наявної в нього інфраструктури та інформаційних потоків); *по-друге*, бізнес-ризиками (які зароджуються ще на

етапі планування і прийняття рішення про замовлення IT-послуг, проектування процесу автоматизації й обранні в цих цілях відповідної IT-системи); *по-третє*, юридичними ризиками (відносно юридичних прав на IT-продукти, використання неліцензійного програмного забезпечення, недотримання ліцензійних умов чи порушення авторських прав, неправомірного розповсюдження інформації чи баз даних); *по-четверте*, ризиками, пов'язаними з життєвим циклом IT-послуг (технології впровадження IT-послуг, їх «життєвого» обслуговування, підтримки інформаційних систем, модернізації). Вважаємо, що на недопущення та нівелювання цих специфічних ризиків важливо спрямувати достатні зусилля структур, відповідальних за регулювання розвитку та активізацію інвестиційних процесів на ринку IT-послуг [4, с. 57–70; 11, с. 170–191].

Є підстави стверджувати й про те, що держава має диференціювати власну політику й у відповідності до різних характеристик інвестиційних процесів. За результатами дослідження особливостей інвестиційного процесу на ринку IT-послуг виявлені нами специфічні риси узагальнимо у вигляді відповідної класифікації.

Специфічні властивості ринку IT-послуг, на наше переконання, позначаються і на застосуванні повного арсеналу засобів і заходів державного регулювання розвитку інвестиційних процесів на ньому. Але, при цьому, слід також усвідомлювати послідовність і характер впливу особливостей IT-послуг на параметри функціонування та розвитку ринку IT-послуг, що, своєю чергою, визначають і характер та специфіку інвестиційної діяльності, інвестиційної активності, інвестиційних процесів, які протікають та відбуваються на цьому ринку, стають умовами, на які має впливати держава за необхідності їх коригування та виправлення, і, відповідно, визначають особливості державного регулювання інвестиційного процесу на ринку IT-послуг (табл. 2).

При цьому не заперечуємо тези про те, що висока залежність створення IT-послуг від достатнього фінансово-інвестиційного забезпечення потребує значної активності держави у сфері підтримки та стимулювання інвестицій на ринку IT-послуг, для чого необхідний широкий склад механізмів, інструментів і засобів.

Тут доречними можуть бути й економічна та фінансово-ресурсна підтримка інвестицій, формування системи організації інвестиційних процесів і створення для цього відповідних «майданчиків» інтеграції та узгодження інтересів інвесторів та суб'єктів ринку, формування сприятливого інвестиційного клімату, розвиток повноцінної інфраструктури інвестиційних процесів на аналізованому ринку.

ВИСНОВКИ

Проведені дослідження дають підстави зробити висновок щодо високої важливості формування достатнього інвестиційного забезпечення функціонування та розвитку ринку IT-послуг, а також особливої визначальної ролі ефективного державного регулювання в цих процесах, для чого слід чітко усвідомлювати теоретико-методичні засади механізмів державного регулювання у цій сфері. ■

Особливості державного регулювання інвестиційних процесів на ринку IT-послуг

Особливості IT-послуг як об'єкта купівлі/продажу	Особливості функціонування та розвитку ринку IT-послуг	Особливості інвестиційних процесів на ринку IT-послуг	Особливості державного регулювання інвестиційного процесу на ринку IT-послуг
<ul style="list-style-type: none"> • Поєднання методів, програмно-технічних засобів і апаратного забезпечення; • узгодженість в часі технічного завдання, процесу створення та надання послуги; • високий рівень вимог щодо якості та технічних параметрів послуг, їх подальшої «підтримки»; • зорієнтованість послуг на удосконалення бізнес-процесів замовника; • висока залежність активності створення та споживання послуг від їх інвестиційного забезпечення 	<ul style="list-style-type: none"> • Висока залежність конкурентоспроможності та розвитку суб'єктів від підготовки кадрів; • необхідність забезпечення перед- і післяпроектної комунікації замовника та виконавця; • доступність сучасної техніко-технологічної бази і результатів провідних досліджень у сфері IT; • достатня інформаційно-консультаційна підтримка послуг на ринку; • розвиненість інформаційного суспільства, технічної та бізнес-інфраструктури ринку IT-послуг 	<ul style="list-style-type: none"> • Превалююча частка вкладень в інтелектуально-кадровий капітал і програмно-технічне забезпечення; • значна роль АСУ як продукту інвестицій; • розвиток систем консультаційного та стратегічного інвестування; • застосування альтернативних (у т. ч. «посівних») схем інвестування; • надання переваги венчурному капіталу, інвестиціям у інновації 	<ul style="list-style-type: none"> • Економічна та фінансова підтримка інвестицій в програми підготовки та розвитку кадрів; • організаційна підтримка інвестицій у становлення і розвиток «інвестиційних платформ»; • створення інвестиційного клімату для залучення зовнішніх капіталовкладень; • підтримка активності з впровадження IT-послуг суб'єктами реального сектора економіки; • розвиток публічно-приватних інвестиційних ініціатив, сприяння громадським проектам розбудови інфраструктури ринку IT-послуг

ЛІТЕРАТУРА

1. Борщ Л. М. Інвестиції в Україні: стан, проблеми і перспективи: монографія. Київ: Товариство «Знання», 2002. 318 с.
2. Голячук Н. В., Рихлюк В. С. Інвестиції в інформаційні технології. *Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси*. 2013. Вип. 10 (2). С. 62–69.
3. Губський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі: монографія. Київ: Наукова думка, 1998. 390 с.
4. Данилишин Б. М., Корецький М. Х. Інвестиційна політика в Україні: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2006. 145 с.
5. Кравців В. С., Мельник М. І., Антонов В. Б. Залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України: проблеми та політика активізації: монографія. Львів: ІРД НАН України, 2011. 368 с.
6. Кадушин А., Михайлова Н. Оценить нельзя верить. *IT-форум*. 2003. № 5. С. 30–37.
7. Державне регулювання інвестиційного процесу в умовах функціонування ринку цінних паперів: монографія/за заг. ред. П. О. Куцика. Львів: Растр-7, 2014. 296 с.
8. Майорова Т. В. Інвестиційний процес і фінансово-кредитні важелі його активізації в Україні: монографія. Київ: КНЕУ, 2013. 332 с.
9. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом: монографія. Київ: Лібра, 2002. 472 с.
10. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
11. Реверчук С. К., Реверчук Н. Й., Скоморович І. Г. Інвестологія: наука про інвестування: навч. посіб. Київ: Атіка, 2001. 264 с.
12. Чайковська М. П. Стратегії розвитку IT-ринку в умовах фінансової кризи. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2009. Вип. 35. С. 132–138.

Науковий керівник – Куцик П. О., кандидат економічних наук, професор, ректор Львівського торговельно-економічного університету, заслужений діяч науки і техніки України

REFERENCES

- Borshch, L. M. *Investytsii v Ukraini: stan, problemy i perspektivy* [Investments in Ukraine: state, problems and prospects]. Kyiv: Znannia, 2002.
- Chaikovska, M. P. "Stratehii rozvytku IT-rynku v umovakh finansovoi kryzy" [Strategy of IT market development in conditions of financial crisis]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen*, no. 35 (2009): 132-138.
- Danylyshyn, B. M., and Koretskyi, M. Kh. *Investytsiina polityka v Ukraini* [Investment Policy in Ukraine]. Donetsk: Yuho-Vostok, 2006.
- Derzhavne rehulivannia investytsiinoho protsesu v umovakh funktsionuvannia rynku tsinnykh paperiv* [State regulation of the investment process in the conditions of functioning of the securities market]. Lviv: Rastr-7, 2014.
- Holiachuk, N. V., and Rykhliuk, V. S. "Investytsii v informatsiini tekhnologii" [Investment in information technology]. *Ekonomichni nauky. Ser.: Oblik i finansy*, no. 10 (2) (2013): 62-69.
- Hubskyi, B. V. *Investytsiini protsesy v hlobalnomu seredovyshchi* [Investment processes in the global environment]. Kyiv: Naukova dumka, 1998.
- Kadushin, A., and Mikhaylova, N. "Otsenit nelzya verit" [Rate can not be trusted]. *IT-forum*, no. 5 (2003): 30-37.
- Kravtsiv, V. S., Melnyk, M. I., and Antonov, V. B. *Zaluchennia priamykh inozemnykh investytsii v ekonomiku Ukrainy: problemy ta polityka aktyvizatsii* [Attraction of direct foreign investments into the Ukrainian economy: problems and policy of activation]. Lviv: IRD NAN Ukraine, 2011.
- [Legal Act of Ukraine] (1991). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
- Maierova, T. V. *Investytsiinyi protses i finansovo-kredytni vazheli yoho aktyvizatsii v Ukraini* [Investment process and financial and credit levers of its activation in Ukraine]. Kyiv: KNEU, 2013.
- Peresada, A. A. *Upravlinnia investytsiynym protsesom* [Investment process management]. Kyiv: Libra, 2002.
- Reverchuk, S. K., Reverchuk, N. I., and Skomorovych, I. H. *Investolohiia: nauka pro investuvannia* [Investology: the science of investing]. Kyiv: Atika, 2001.